

غوځای آتش بس، مصالحه ملی حکومت انتقالی

داکتر نجیب الله حین بر گشت از شوروی، به تاریخ اول جنوری ۱۹۸۷ (= ۱۱ جدی ۱۳۶۵) چهره در نقاب دیگری کشید و طرح: «آتش بس، مصالحه ملی و تشکیل یک دولت ائتلافی» را، اساس و محور تبلیغاتی و سیاسی خود قرار داد. بیروی سیاسی کمیته مرکزی و هیئت رئیسه شورای انقلابی حزب دموکراتیک خلق، در رابطه با این موضوع بلاردنگ جلسه مشترکی ترتیب دادند و تصویب زیر را به نشر رسانیدند:

مصوبه مشترک بیروی سیاسی کمیته مرکزی

و هیئت رئیسه شورای انقلابی ج. د. ۱.۵

«با احترام و رعایت اساسات دین مقدس اسلام به خاطر تأمین امنیت و صلح همگانی برای تمام ملیتها و اقوام افغانستان، جلوگیری از جنگ برادرکشی از بین بردن توطئهها و دسایس دشمنان وطن محبوب ما، ساختمان جامعه پیشرفته و صلح دوست، و به خاطر قطع کامل خونریزی در کشور - بیروی سیاسی کمیته مرکزی و هیئت رئیسه شورای انقلابی ج. د. ۱.۵ در جلسه مشترک خود تصمیم اتخاذ نمودند:

- ۱- در چوکات جبهه ملی پدر وطن کمیسیون عالی فوق العاده مصالحه ملی در افغانستان ایجاد گردد.
  - ۲- شورای وزیران ج. د. ۱.۵ در طی یک ماه، اول طرح فرمان درباره فعالیت این کمیسیون را تهیه نموده و به بررسی شورای انقلابی، ارایه کند.
  - ۳- شورای وزیران ج. د. ۱.۵ باید تشکیل و بودجه کمیسیون را تهیه کرده و در طی مدت یک ماه جهت بررسی به شورای انقلابی تقدیم نماید.
  - ۴- شورای وزیران مکلف است این فیصله را بعد از تصویب به مراجع مربوط برساند. کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، شورای انقلابی ج. د. ۱.۵ جدی ۱۳۶۵»
- به اساس این تصویب که روسها در طرح و رهبری آن نقش کُلی و کلیدی داشتند، گردانندگان حزب دموکراتیک خلق یک تعداد افراد را از طبقات مختلف برگزیدند و تحت عناوین ذیل طبقه بندی کردند که عبارت بودند از:

الف - اعضای کمیسیون فوق العاده مصالحه ملی در افغانستان

شماره	اسم	وظیفه	ولایت
۱-	احمدجان	جنرال	پکتیا
۲-	وکیل احمدجان		هلمند
۳-	اکبرخان	تاجر	پکتیا
۴-	اکبر سها	داکتر طب	کابل

پکتیا		الفشاء جدران	۵-
پکتیا	مشرق قوم	امان الله	۶-
پکتیکا		امان الله	۷-
کندز	متشبت خصوصی	حاجی امان الله اتمان زی	۸-
کندز		امان بیگ	۹-
	دگروال متقاعد	امیر محمد	۱۰-
کابل	عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی	انهیتار تب زاد	۱۱-
بغلان	قوماندان غند قومی	ایشان بابا	۱۲-
تخار	پیشه ور	ایشان سید طالب	۱۳-
کابل	دکاندار در شهر کابل	بابه روف	۱۴-
بامیان	رئیس جرگه نمایندگان مردم شهر بامیان	حاجی بابه شاه	۱۵-
لوگر	رئیس کمیته اجرائیه نمایندگان مردم علاقه داری چرخ	باز محمد خان	۱۶-
کاپیسا	کارگر فابریکه نساجی گلپهار	بسم الله	۱۷-
پکتیا	عضو جرگه مشورتی پکتیا	سناتو بهرام	۱۸-
پکتیا		پاچامیر	۱۹-
هرات	کلان قوم نورزی	حاجی تاج میر	۲۰-
تخار	سابق وکیل در ولسی جرگه	وکیل توره	۲۱-
کابل	سکرتر جنرال سره میاشت	ثریا	۲۲-
کنر	دهقان	جان داد	۲۳-
پکتیا	سرپرست شورای انقلابی	حاجی محمد چمکنی	۲۴-
کابل		جنگندر سنگه	۲۵-
	معاون شرکت حق مراد	جمعه بای	۲۶-
بامیان	سابق رئیس جبهه پدر وطن بامیان	حاجی جمعه خان	۲۷-
	علاف	حاجی حبیب	۲۸-
هرات	استاد مدرسه صادقیه	شیخ حسن وثیقی	۲۹-
هرات	رئیس کمیته جرگه نمایندگان مردم ولسوالی کشک	حاجی حفیظ الله	۳۰-
غزنی	رئیس جبهه پدر وطن غزنی	حفیظ الله	۳۱-
هرات		حفیظ الله علیم	۳۲-
کندز	رئیس کمتہ اجرائیه جرگه مردم زرد کمر	حاجی حق بردی	۳۳-

کابل	سابق معاون بانک	حکیم چند	۳۴-
	رئیس اتاق های تجارت	حکیم خان	۳۵-
کابل		حمید الله طرزی	۳۶-
کنر	منشی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق	حیدر مسعود	۳۷-
کاپیسا		ملک خان جان	۳۸-
غور	رئیس شورای مرکزی ملیت برادر هزاره	خادم حسین بیگ	۳۹-
		خال نظر	۴۰-
قندهار	سابق وزیر دفاع	ستر جنرال خان محمد خان	۴۱-
لغمان	دهقان	حاجی خدای داد خان	۴۲-
	رئیس اتحادیه کوپراتیف های دهقانان	خداینورباور	۴۳-
	کارگر کارخانه جات جنگلک	خلیل کارگر	۴۴-
کابل	رئیس جبهه ملی پدر وطن شورای شهر کابل	خلیل احمد ابوی	۴۵-
بادغیس		حاجی ددگی	۴۶-
کابل	سابق والی کابل	دین محمد دلاور	۴۷-
بادغیس	متنفذ محل	حاجی دین محمد	۴۸-
کابل	داکتر	رجب علی خان طاهری	۴۹-
پکتیا	مشر قوم طوطاخیل	رحمت خان تاجر	۵۰-
کابل	کارمند اطاق های تجارت	رضا خان	۵۱-
	وزیر مشاور در شورای وزیران پکتیا	سرجنگ جاجی	۵۲-
زابل	موسفید قوم	حاجی سردار محمد	۵۳-
فاریاب	دگروال متقاعد	سعد الدین	۵۴-
	پیشه ور	حاجی سلام	۵۵-
کابل	رئیس شورای وزیران	سلطان علیم کشتمند	۵۶-
بغلان	متنفذ	حاجی سلطان محمد	۵۷-
		ملک سلیمان خیل	۵۸-
پکتیا	وزیر اقوال و قبایل	سلیمان لایق	۵۹-
بلخ		مولوی سیداحمدروحانی	۶۰-
بلخ		سید عباس کلان تر	۶۱-
بدخشان	دهقان	سید عبدالتواب	۶۲-

		سید حسین آغا	۶۳-
جوزجان	رئیس تعلیم و تربیه ولایت جوزجان	سید حسن هاشمی	۶۴-
پروان	دگر جنرال متقاعد	سیدخان	۶۵-
	معاون شورای مرکزی جبهه پدر وطن	سید سعدی نادری	۶۶-
کابل	واعظ تکیه خانه افشار	سید محمد علی شاه توکلی	۶۷-
غزنی	رئیس کمیته اجرائیه ج. ن. م ناحیه ۳ شهر کابل	سید مظفر شاه مظفری	۶۸-
	معاون شورای مرکزی جبهه پدر وطن	سید محمد علی سجادی	۶۹-
پکتیا	وزیر داخله	سید محمد گلاب زوی	۷۰-
	عضو هیئت رئیسه شورای انقلابی	سید منصور نادری	۷۱-
هرات		سید نورالله کلالی	۷۲-
ننگرهار	سابق وکیل در وسی جرگه	شاه غاسی	۷۳-
	عضو هیئت رئیسه شورای انقلابی	شاه علی اکبر شهر ستانی	۷۴-
هلمند	رئیس کمیته اجرائیه نمایندگان مردم هلمند	حاجی شاه نظر هلمندوال	۷۵-
	سابق وکیل در ولسی جرگه	شجاع الدین شریفی	۷۶-
لغمان		حاجی شریف الله	۷۷-
کابل		شفیقه سراج	۷۸-
کاپیسا		خواجه شیر پادشاه	۷۹-
پکتیکا		شیر محمد	۸۰-
بدخشان	متنفذ	حاجی شمس الدین	۸۱-
بامیان		حاجی صابر	۸۲-
	معاون شورای انقلابی	مولوی صاحب الحق	۸۳-
لغمان	شخصیت روحانی	مولوی صفی الله	۸۴-
	عضو بیروی سیاسی	صالح محمد زیری	۸۵-
کابل	عضو هیئت رئیسه شورای سراسری زنان	صالحه فاروق اعتمادی	۸۶-
	تاجر	عبدالحد	۸۷-
کندهز	رئیس جبهه پدر وطن کندهز	عبدالحد عرض بیگی	۸۸-
فاریاب	رئیس کمیته اجرائیه جرگه نمایندگان مردم شهر میمنه	عبدالاحد ولی	۸۹-
کابل	اکادمیس	پوهاند داکتر عبدالاحمد جاوید	۹۰-
بدخشان	شخصیت روحانی	عبدالجبار معانی	۹۱-

لغمان		حاجی عبدالجمیل	۹۲-
بلخ	وزیر شئون اسلامی رژیم	عبدالجمیل ظریفی	۹۳-
نورستان	معین وزارت داخله ج. د. ا	عبدالجمیل نورستانی	۹۴-
پروان	متنفذ محل	وکیل عبدالحق	۹۵-
	سابق وزیر زراعت	عبدالحکیم	۹۶-
تخار	رئیس جرگه ملی پدروطن تخار	حاجی عبدالحکیم صدیقی	۹۷-
پکتیا	سابق قوماندان عمومی ژاندارم و پولیس	عبدالحکیم کتوازی	۹۸-
وردک		عبدالحنان مینه پال	۹۹-
کابل	معین وزارت معارف	عبدالحمید مبارز	۱۰۰-
جوزجان	روحانی	مولوی عبدالخالق	۱۰۱-
کابل		حاجی عبدالرحمن	۱۰۲-
فاریاب	رئیس کمیته اجرائیه جرگه نمایندگان مردم فاریاب	عبدالرحمن (جنرال)	۱۰۳-
		وکیل عبدالرحمن	۱۰۴-
پکتیا	قوماندان غند نمبر (۱)	عبدالرحمن	۱۰۵-
فاریاب	معاون شورای مرکزی جبهه ملی پدر وطن فاریاب	عبدالرحیم اورزا	۱۰۶-
کندهار	رئیس شورای مرکزی جبهه پدر وطن	عبدالرحیم هاتف	۱۰۷-
پروان	متنفذ محل	وکیل عبدالروف خان	۱۰۸-
بادغیس	معاون شورای مرکزی جبهه پدروطن	مولوی عبدالروف	۱۰۹-
قندهار	سابق سناتور	عبدالرزاق بارکزی	۱۱۰-
پروان	سابق وکیل درولسی جرگه	عبدالرزاق توفیق	۱۱۱-
پروان	سابق والی	عبدالرزاق لالا	۱۱۲-
تخار		ملا عبدالرزاق	۱۱۳-
بادغیس	دکان دار	وکیل عبدالرزاق	۱۱۴-
فراه	دکاندار شهر فراه	عبدالرشید زرگر	۱۱۵-
پروان	رئیس شورای مرکزی اتحادیه های صنفی	عبدالستار پردلی	۱۱۶-
کابل	سابق رئیس المپیک	عبدالسمع سراج	۱۱۷-
کندهار	استاد پوهنتون	پوهاند عبدالشکور رشاد	۱۱۸-
کابل	سابق وزیر معادن و صنایع	عبدالصمد سلیم	۱۱۹-
کابل	قوماندان قومی میربچه کوت	عبدالصمد سنگی	۱۲۰-

۱۲۱-	عبدالظهور رزمجو	عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی	لغمان
۱۲۲-	مولوی عبدالعزیز صادق	معین وزارت شئون اسلامی	ارزگان
۱۲۳-	عبدالعزیز نورستانی		نورستان
۱۲۴-	عبدالغفور باهر	وزیر مشاور شورای وزیران	
۱۲۵-	عبدالغیاث	رئیس شورای علما و روحانیون ولایت غور	غور
۱۲۶-	حاجی عبدالغیاث	رئیس شورای جبهه پدر وطن بدخشان	بدخشان
۱۲۷-	عبدالفتاح نجم	داکتر طب	کابل
۱۲۸-	عبدالقدیر، مظلوم زاده	روحانی	بدخشان
۱۲۹-	عبدالقدوس	تاجر	کابل
۱۳۰-	حاجی عبدالقدوس	رئیس تیم بُزکشی تخار	تخار
۱۳۱-	عبدالقدوس	دهقان	فراه
۱۳۲-	عبدالقیوم بیسد	معین کمیته دولتی کلتور	کابل
۱۳۳-	عبدالقیوم وردک «پوهاند»	سابق وزیر تعلیم و تربیه	وردک
۱۳۴-	حاجی عبدالمتین	مشر قوم	ننگرهار
۱۳۵-	حاجی عبدالقیوم	قوماندان کندک امنیت دولتی	نیمروز
۱۳۶-	عبدالقیوم قویم	استاد پوهنتون کابل	تخار
۱۳۷-	عبدالقوی داوی	رئیس کمیسیون انتخابات شهر کابل	کابل
۱۳۸-	حاجی عبدالکبیر	عضو جبهه پدر وطن کنرهار	کنر
۱۳۹-	عبدالکریم دادشان	دهقان	هرات
۱۴۰-	عبدالکریم حکیمی	سابق وزیر مالیه	
۱۴۱-	عبدالواحد سرابی	وزیر مشاور در شورای وزیران	
۱۴۲-	عبدالوکیل	وزیر خارجه و عضو بیروی کمیته سیاسی	
۱۴۳-	قاری عبدالملک	عضو جرگه قبایل	
۱۴۴-	ملا عبدالوهاب	امام مسجد	غزنی
۱۴۵-	عبدالله	رئیس جبهه ملی پدر وطن ولسوالی خلم	سمنگان
۱۴۶-	وکیل عبدالله	مشر قوم الکوزائی در ولایت زابل	زابل
۱۴۷-	عثمان بیگ	قوماندان غند قومی (۵۱۴)	بادغیس
۱۴۸-	عصمت الله		
۱۴۹-	عصمت الله مسلم	قوماندان ملیسشای سرحدی	کندهار

غزنی	پیشه ور	حاجی عطاءالله	۱۵۰-
	سابق وزیر معارف	داکتر علی احمد خان پوپل	۱۵۱-
		علی احمد خان پروفیسر	۱۵۲-
تخار		حاجی علی داد	۱۵۳-
بلخ		وکیل علی مراد	۱۵۴-
بدخشان	دهقان	علی نظر	۱۵۵-
ننگرهار	رئیس جبهه پدر وطن ولسوالی رودات	میرزا عنایت الله	۱۵۶-
سمنگان	کارمند وزارت مالیه	میرزا عین الدین شاهرخی	۱۵۷-
سمنگان	رئیس جرگه نمایندگان مردم شهر ایبک	عید محمد تاتار	۱۵۸-
پکتیا	مشر قوم پکتیا	غازی	۱۵۹-
		میر عزیز الحق ضعیفی	۱۶۰-
	عضو شورای انقلابی	غفار پهلوان	۱۶۱-
هرات	متنفذ	قاضی غلام باد مرغابی	۱۶۲-
کنر	مدیر اقوام و قبایل	قاضی غلام الله	۱۶۳-
پروان	رئیس اتحادیه نویسندگان ج. د. ا	غلام دستگیر پنجشیری	۱۶۴-
وردک	دریور افسوتر	غلام درویش	۱۶۵-
کندز	تاجر	غلام سرور	۱۶۶-
		غلام غوث کارگر	۱۶۷-
کابل	استاد پوهنتون کابل	غلام فاروق اعتمادی	۱۶۸-
کابل	عضو بیروی سیاسی، وزیر امنیت دولتی	غلام فاروق یعقوبی	۱۶۹-
کابل		غلام محمد	۱۷۰-
زابل	رئیس ج. د. ا زابل	وکیل غلام نقشبندی	۱۷۱-
پروان	سابق وزیر فواید عامه	غوث الدین فایق	۱۷۲-
کندز	قریه دار	حاجی غیاث الدین	۱۷۳-
	قاری قرآن	قاری فاخر	۱۷۴-
		شیخ فاطمی	۱۷۵-
جوزجان	معاون اول جبهه ملی پدروطن	فدا محمد دهنشین	۱۷۶-
ننگرهار	عضو جرگه عالی قبایل	فردوس خان	۱۷۷-

کابل	عضو علی البدل بیروی سیاسی	فرید احمد مزدک	۱۷۸-
هرات	قوماندان حوزه شرق انجیل	فضل احمد سعیدی	۱۷۹-
کنر	معاون کمتہ اجرائیہ جرگہ نمایندگان کنر	حاجی فضل الرحمن	۱۸۰-
هرات	وزیر مشاور در شورای وزیران	فضل الحق خالقیار	۱۸۱-
پروان		فضل من الله فضلی	۱۸۲-
ننگرهار	سابق وکیل در ولسی جرگه	حاجی فقیر	۱۸۳-
لوگر		فقیر احمد	۱۸۴-
	وزیر مشاور در شورای وزیران	فقیر محمد یعقوبی	۱۸۵-
		فقیر محمد لکن	۱۸۶-
وردک	رئیس شورای سراسری زنان	فیروزه	۱۸۷-
پکتیا	مشر قوم احمد زی	حاجی فیض محمد	۱۸۸-
وردک	رئیس اتحادیه خبازان کابل	ملک قربان	۱۸۹-
		حاجی قمبربای	۱۹۰-
پکتیا	رئیس جبهه ملی پدروطن پکتیا	حاجی قندهاری	۱۹۱-
جوزجان		کمال الدین اسحاق زای	۱۹۲-
فاریاب		کون توغدی	۱۹۳-
بادغیس	مدیر اقوام و قبایل بادغیس	گل گل	۱۹۴-
کابل	معاون صدرهیئت رئیسه شورای انقلابی	گل آقا	۱۹۵-
لوگر	رئیس ترانسپورت	حاجی گل محمد	۱۹۶-
خوست		مولوی گل آجان	۱۹۷-
بادغیس	دکاندار در شهر قلعه نو	حاجی گل محمد لاغری	۱۹۸-
ننگرهار		وکیل لعل آقا	۱۹۹-
غزنی	قوماندان پیوسته به دولت	حاجی لعل محمد	۲۰۰-
پکتیا	عضو جرگه قبایل	لونگ	۲۰۱-
کابل	معاون کمتیه دولتی کنترل و تفتیش شورای وزیران	محرم علی	۲۰۲-
هلمند	دهقان	محسن بلوچ	۲۰۳-
غور	مستوفی ولایت غور	میرزا محمد	۲۰۴-
ننگرهار	سابق والی ننگرهار	محمد آصف خان	۲۰۵-
		حاجی محمد آصف	۲۰۶-

		محمد آصف آهنګ	۲۰۷-
کندهار	سابق وکیل شورا	حاجی محمد آصف پاس یوسفی	۲۰۸-
		محمد آصف طاهر	۲۰۹-
کابل	داکتر طب، سابق وزیر صحت عامه	محمد ابراهیم عظیم	۲۱۰-
غور	معاون دوم جبهه ملی پدروطن غور	میرزا محمد اسحق	۲۱۱-
کابل	متخصص بیماری‌های چشم	محمد اسماعیل علم	۲۱۲-
	مشاور وزارت مالیه	محمد اسماعیل قاسم یار	۲۱۳-
جوزجان	معاون شورای شهری جرگه جبهه پدر وطن شبرغان،	محمد اسماعیل بابری	۲۱۴-
		وکیل محمد اسلم	۲۱۵-
پکتیا	وزیر مخابرات، عضو بیروی سیاسی	محمد اسلم وطن جار	۲۱۶-
کابل	سابق وزیر عدلیه	پوهاند محمد اصغر خان	۲۱۷-
	عضو هیئت رئیسه شورای انقلابی	محمد اعظم سیستانی	۲۱۸-
کابل	سابق وزیر تجارت	محمد اکبر عمر	۲۱۹-
کابل	تاجر	قاری محمد امان نوایی	۲۲۰-
کندهار		حاجی محمد انورخان بارکزائی	۲۲۱-
ارزگان		محمد انور یعقوبی	۲۲۲-
بغلان	وزیر عدلیه ج.د.ا.	محمد بشیر بغلانی	۲۲۳-
فراه		محمد حسن شرق (داکتر)	۲۲۴-
		حاجی محمد داد	۲۲۵-
کابل	قوماندان از کلکان	حاجی محمد داود	۲۲۶-
	معاون شورای وزیران ج.د.ا.	محمد حکیم	۲۲۷-
کابل	وزیر تجارت	محمد خان جلالر	۲۲۸-
		قاضی محمد خان	۲۲۹-
سمنگان		محمد رسول برات	۲۳۰-
کابل	عضو بیروی سیاسی، ووزیر دفاع	محمد رفیع	۲۳۱-
		حاجی محمد زمان	۲۳۲-
		حاجی محمد سرور شاهی	۲۳۳-
نورستان	سابق قوماندان ۴ قوای زره‌دار	محمد سرور نورستانی	۲۳۴-
هرات	سابق وکیل در شورای ملی	محمد شاه رحمتیار	۲۳۵-

	خطیب مسجد جامع پلخمری	مولوی محمد صادق	۲۳۶-
نیمروز	عضو کندک قومی خاشرود	محمد صدیق	۲۳۷-
		محمد صدیق روہی	۲۳۸-
		مولوی محمد طاہر	۲۳۹-
	تاجر	حاجی محمد عارف	۲۴۰-
	لوی سارنوال ج. د. ا	محمد عثمان راسخ	۲۴۱-
بامیان	کمتہ اجرائیہ جرگہ نمایندگان ولایت بامیان	شیخ محمد عظیم احمدی رئیس	۲۴۲-
		محمد عظیم کارگر	۲۴۳-
لوگر	تورن جنرال متقاعد	محمد علم لوگری	۲۴۴-
بلخ	تاجر	حاجی محمد علی	۲۴۵-
	مدرس	شیخ محمد علی	۲۴۶-
فراه		محمد عمر ہلالی	۲۴۷-
	تکیہ دار تکیہ خانہ شہر پلخمری	شیخ محمد عوض	۲۴۸-
ہلمند		حاجی محمد کریم بارک	۲۴۹-
کندهار	مشرقوم نورزی	محمد کریم صحرائی	۲۵۰-
فراه		حاجی محمد کریم محرابی	۲۵۱-
	دہقان	محمد ناصر	۲۵۲-
		مولوی محمد نبی خان	۲۵۳-
کندهار	عضو شورای انقلابی ج. د. ا	محمد نبی خان	۲۵۴-
کاپیسا	مامور متقاعد	محمد نعیم گذری	۲۵۵-
		محمد نعیم شایان	۲۵۶-
تخار	سابق وکیل در شورای ملی	وکیل محمد نظر	۲۵۷-
کابل	عضو علی البدل بیروی سیاسی	محمود بریالی	۲۵۸-
کندهار	رئیس شورای ولایتی جبهہ ملی پدر وطن کابل	داکتر محمود حبیبی	۲۵۹-
بامیان		محمود خان	۲۶۰-
		محمود شاہ	۲۶۱-
	معاون شعبہ توسعه و تحکیم قدرت دولتی	محمی الدین عمار	۲۶۲-
بلخ	دہقان	مسافر خان	۲۶۳-
ہرات	رئیس جبهہ ملی پدر وطن درہرات	مظفرالدین	۲۶۴-

وردک	سابق وکیل در شورای ملی	معصومه عصمتی	۲۶۵-
بغلان	متنفذ شهر بغلان	حاجی ملنگ	۲۶۶-
		موسی خان	۲۶۷-
نیمروز	رئیس کمیته اجرائیه جرگه نمایندگان ولسوالی چهاربرجک	مولا داد	۲۶۸-
کابل	سراینده رادیو تلویزیون	مهوش	۲۶۹-
پکتیا	تاجر، مشرقوم جدران	ملک میراجان	۲۷۰-
پروان	شخصیت مذهبی	میر افضل سید توپ دره	۲۷۱-
	معاون شورای وزیران	میرامان الدین امین	۲۷۲-
کندهار	استاد پوهنتون کابل	پوهاند میر حسین شاه	۲۷۳-
	عضو علی البدل بیروی سیاسی کمتہ مرکزی	میر صاحب کاروال	۲۷۴-
کابل	سابق والی پروان	میر محمود	۲۷۵-
	رئیس شورای شهری جبهه پدروطن	میر هاشم مشرف	۲۷۶-
	منشی کمیته مرکزی ج. د. خ. ا.	نجم الدین کاویانی	۲۷۷-
	منشی عمومی کمتہ ج. د. خ. ا.	نجیب	۲۷۸-
		نصرالله وزیری	۲۷۹-
	معاون شورای انقلابی ج. د. ا.	حاجی نظام الدین	۲۸۰-
سمنگان	حاکم ولسوالی دره صوف	وکیل نظام الدین تهذیب	۲۸۱-
	رئیس ستره محکمه (دادگاه عالی) ج. د. ا.	نظام الدین تهذیب	۲۸۲-
	معاون اول شورای وزیران	نظر محمد	۲۸۳-
	وزیر مشاور در شورای وزیران	نعمت الله پژواک	۲۸۴-
کنر	قوماندان ملیشاه سرحدی کنرها	نعیم جان	۲۸۵-
کندهار	داکتر طب	داکتر نور احمد بریح	۲۸۶-
	عضو بیروی سیاسی و منشی کمتہ مرکزی ج. د. خ. ا.	نور احمد نور	۲۸۷-
		نورالله وزیری	۲۸۸-
فراه	کلان قوم از ولسوالی با لابلوک	ملک نور محمد	۲۸۹-
		نیاز محمد دلاور	۲۹۰-
	منشی کمیته مرکزی ج. د. خ. ا.	نیاز محمد مومند	۲۹۱-
		وکیل نیک محمد	۲۹۲-
کابل	جنرال متقاعد	نیک محمد سهاک	۲۹۳-

۲۹۴-	یار محمد خان	مشر قوم علاقه داری چی دری کنرها	کنر
۲۹۵-	ملایوسف	عضو شورای مرکزی ملیت هزاره ارزگان	ارزگان

چنانچه ملاحظه می‌شود تقریباً اکثریت اعضای کمیسیون مذکور متشکل از افرادی‌اند که یا در حزب دموکراتیک خلق عضویت داشتند، یا در جبهه پدر وطن، و یا در غندهای قومی (ملی‌شه) متحد و همکار و معاش‌خوار حکومت. و بقیه افراد نام‌نویس شده، مخصوصاً وزراء سابق کشور جنرالان، دکتوران، استادان و شخصیت‌های علمی، ملی و قومی-نه بارزیم و حزب آن سر توافق داشتند، نه با حکومت دست نشانده همکاری می‌کردند و نه از آنان در این باره و سایر موارد پرسان و کسب اجازه صورت می‌گرفت. ذکر اسامی ایشان در زمره سایر افراد حزبی و دولتی بدون رضای آنان و محض به خاطر درج فهرست شده بود تا از نام و شهرت دولتی‌شان بین مردم، سوءاستفاده کنند و همه را اغوا نمایند. در سایر کمیته‌ها و انجمن‌های رژیم نیز، وضع بدین‌منوال بود و نگارنده هم چاره‌ای نداشت جز این‌که همه را از روی فهرست رسمی حکومت نام نهاد کابل در اینجا نقل و اقتباس نماید.^۱

ب- هیئت رئیسه کمیسیون عالی فوق‌العاده مصالحه ملی در افغانستان

افراد مذکور حسب نام‌نویسی همان «اسناد تاریخی...» حکومت کابل عبارت بودند از:

- ۱- کمال‌الدین اسحق‌زی سابق وکیل در شورای ملی.
- ۲- جمعه‌بای معاون شرکت حق‌مراد.
- ۳- حاجی محمد چمکنی، سرپرست شورای انقلابی ج. د. ا.
- ۴- ستر جنرال خان‌محمد، سابق وزیر دفاع ملی.
- ۵- خادم حسین‌بیگ، رئیس شورای مرکزی ملیت مردم هزاره.
- ۶- دستگیر پنجشیری، رئیس اتحادیه نویسندگان ج. د. ا.
- ۷- رسول برات، رئیس اتاق‌های تجارت.
- ۸- سرور شاهی عضو شورای مرکزی ملیت هزاره.
- ۹- سرور نورستانی.
- ۱۰- سیدمنصور نادری، عضو هیئت رئیسه شورای انقلابی ج. د. ا.
- ۱۱- سلطان علی کشتمند، عضو بیروی سیاسی و رئیس شورای وزیران.
- ۱۲- سلیمان لایق عضو بیروی سیاسی، وزیر اقوام و قبایل.
- ۱۳- سید حسن وثیقی، روحانی ولایت هرات.

^۱ حکومت غیر قانونی کابل در ماه جدی ۱۳۶۵ پیرامون «آتش‌بس»، «مصالحه ملی» و تشکیلات و اجراآت مربوط به آن تحت عنوان: «اسناد تاریخی درباره مصالحه ملی» رساله‌ای چاپ کرده که اسامی مذکور عیناً از روی آن نقل و اقتباس شده است. شاید افراد دیگری هم بعداً به کمیسیون مذکور افزود گردیده باشد که اسامی آنان تا نوشتن این سطور در اختیار بنده قرار نداشت. در این فهرست نام‌ها «عوضی» به نظر می‌رسد و از ذکر وظایف و محل تولد عده‌ای نیز اغماض شده است.

- ۱۴- شاه نظر هلمند وال، رئیس جرگه نمایندگان مردم ولایت هلمند.
- ۱۵- مولوی صادق، خطیب مسجد جامع پلخمری.
- ۱۶- صالح محمد زیری، عضو بیروی سیاسی و منشی کمیته مرکزی ح. د. خ. ا.
- ۱۷- عبدالرحیم هاتف، رئیس شورای مرکزی جبهه پدر وطن و عضو هیئت شورای انقلابی ج. د. ا.
- ۱۸- وکیل عبدالروف خان از پنجشیر.
- ۱۹- عبدالحکیم کتوازی، سابق قوماندان عمومی ژاندارم پولیس.
- ۲۰- عثمان بیگ، قوماندان غند قومی از ولایت بادغیس.
- ۲۱- داکتر علی احمد خان پوپل، سابق وزیر مالیه.
- ۲۲- فاروق خان اعتمادی، استاد و اکادمیس.
- ۲۳- فضل احمد، قوماندان مفر زره شرق انجیل ولایت هرات.
- ۲۴- فقیرالله صاحب الحق، معاون شورای انقلابی.
- ۲۵- حاجی قمبربای، تاجر.
- ۲۶- کوهات خان، عضو شورای انقلابی و رئیس جبهه پدر وطن ولایت ننگرهار.
- ۲۷- محمد آصف آهننگ، سابق وکیل در شورای ملی.
- ۲۸- محمد بشیر بغلانی، وزیر عدلیه.
- ۲۹- محمد حسن شرق، سابق معاون صدارت عظمی.
- ۳۰- میر امانالدین امین، معاون شورای وزیران و رئیس شورای مشورتی اقتصادی.
- ۳۱- نجیب الله، منشی عمومی کمیته مرکزی ح. د. خ. ا.
- ۳۲- نعمت الله پژواک، وزیر مشاور در شورای وزیران.
- ۳۳- نظام الدین، معاون رئیس شورای انقلابی ج. د. خ. ا.
- ۳۴- نور احمد نور، عضو بیروی سیاسی و منشی کمیته مرکزی ح. د. خ. ا.
- ۳۵- نیک محمد سهاک، جنرال متقاعد.

رئیس: عبدالرحیم هاتف.

معاون و منشی: حاجی محمد چمکنی، نور احمد نور، سید منصور نادری، نظام الدین، میر امانالدین امین.^۲

وظیفه کمیسیون فوق العاده مصالحه ملی، چنانچه در رساله اسناد رژیم به چاپ رسیده است، این بود تا با نیروهای در حال مقابله با حزب دموکراتیک خلق، شخصیت‌های معروف و با اعتبار، و دسته‌های مسلح و سازمان‌های سیاسی مخالف در داخل و خارج، تماس برقرار کرده و راه‌حل این تماس‌ها را جستجو نمایند. به ایشان صلاحیت داده شده بود که در مذاکرات بین نمایندگان دولت و قوماندانان گروه‌های مخالف شرکت نمایند. برای تحکیم صلح در منطقه از

^۲ - اسناد تاریخی درباره مصالحه ملی، جدی ۱۳۶۵، مطبوعه حزبی، کابل، تکرار می‌شود که بعضی از افراد نامبرده اصلاً با حکومت نجیب همکاری نداشتند.

بعضی شخصیت‌های ملی و مذهبی کشورهای همجوار دعوت به عمل آرند و به منظور تحقق اهداف خود از منابع مالی و کمک مادی دولت استفاده کنند.

جالب توجه و در خور تذکر است که در دستورالعمل و مقرر «وظایف کمیسیون عالی فوق‌العاده مصالحه ملی» به «دریافت راه حل تماس‌ها» تاکید و توصیه شده بود، یعنی ادامه اغواگری‌ها و فریفتن و به دام افگندن بعضی افراد خوش‌باور و استفاده‌جو، بهره‌برداری‌های تبلیغاتی، روزگذرائی و کسب فرصت و فراهم ساختن مجال بیشتر برای تنفس عساکر روسی، و جابه‌جایی اسلحه و جنگ‌افزار جدید و افزودن بر شبکه‌های جاسوسی (خاد) و ایجاد تفرقه و تضاد و تشدید اختلافات و دسته‌بندی‌ها بین مردم و مخالفین، و سود جستن از آن جهت ادامه و بقای حاکمیت روس و حکومت حزب دموکراتیک خلق در کابل.

اما درباره انگیزه اصلی جنگ، علل قیام و رستاخیز مردم، ریشه‌یابی معضله ارزیابی اراده و خواست ملت افغانستان و جستجوی طرق حل مشکل و از بین بردن سد و موانع و عواملی که جنگ و فاجعه و خونریزی را در افغانستان بار آورده بود، حرفی و اراده‌ای وجود نداشت زیرا سر این رشته به دست کرملن بود و دست حریفان کوتاه و نارسا!!

به هر صورت، نجیب‌الله در نخستین اجتماع این حلقه و یا به قول خودشان: «اجلاس موسس کمیسیون عالی فوق‌العاده مصالحه» شرکت جست و در لابلای لاف زدن‌ها و چنگ و دندان نمودن‌ها و شمردن کارنامه‌های حزب دموکراتیک خلق، عجز و غرورش را در هم آمیخت و صلح و جنگ را یک‌جا پیشکش نمود و گفت: «... در طی قرن‌ها انسان‌های عادی در مورد سه چیز عمده برای زندگی فکر می‌کردند: خانه، لباس، مسکن. ولی جنگ چه چیزها را به او ارمغان آورد. به عوض خانه، قبر؛ به عوض لباس، کفن و به عوض نان، مرمی در شکم. ما آتش‌بس را پیشنهاد می‌کنیم، ما متارکه را پیشنهاد می‌کنیم، ما صلح را پیشنهاد می‌کنیم...»

ولی یک دقیقه بعد و به ادامه گفتارش افزود:

«... پروسه انقلابی در افغانستان برگشت‌ناپذیر بوده و آن را نمی‌توان توقف داد. زمان توقف نمی‌پذیرد. افراطیون چند بار اعلام کردند که به قدرت انقلابی خاتمه می‌دهند، اما جمهوری دموکراتیک خلق افغانستان زنده است، نیرومند می‌شود و موفقانه مبارزه می‌کند.»

و آن‌گاه به شرح کارنامه‌های هشت ساله گذشته حزب خود پرداخت و از لشکر سازمان‌یافته هشتصد نفری وطن‌پرستان جمهوری دموکراتیک خلق و تعدادی اعضای حزب و نیروهای مسلح نیم‌میلیونی حرف زد و سپس ادامه داد و اظهار داشت که: «بیرق دولتی ما در پایتخت‌های تقریباً بسیاری از کشورهای جهان در اهتزاز است. ما دوستان قوی، وفادار و مطمئن یعنی اتحاد شوروی، کشورهای سوسیالیستی و کشورهای غیرمنسلک نیروهای مترقی را در کنار خود داریم. آنها همیشه با ما کمک نموده و هرگز ما را در مصیبت تنها نخواهند گذاشت. ما این مطلب را با افتخار و سپاس‌گزاری بیکران از پدران و نیاکان خود که این دوستی را برقرار ساخته و از نسلی به نسلی و از قلبی به قلبی انتقال داده‌اند، تذکر می‌دهیم...»

و بدنبال آن گفت:

«... بیاید و مشاهده کنید که ما چگونه زندگی می‌کنیم، مصروف چه کارهایی بوده و چگونه می‌آموزیم. طبق رسم و رواج افغانی دروازه خانه ما به روی همگان باز است. در این خانه مصونیت مخالفین حتی دشمن تأمین است. به شرطی که او بدون سلاح مخفی در آستین نزد ما بیاید...»

«... ما پروسه تاریخی مصالحه ملی را آغاز می‌نمائیم، کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان رسماً اعلام می‌نمایند که از تاریخ ۲۵ جدی سال جاری برای مدت شش ماه تمام انواع قوای مسلح و واحدهای نظامی آتش‌بس را به طور یک‌جانبه قطع می‌نمایند... با آغاز پروسه مصالحه ملی، آن را به مثابه پروسه رستخیز ملی که در چوکات آن وظایف جاری و آینده حل خواهند شد بررسی می‌نمائیم:

- ۱- امتناع از مبارزه مسلحانه و خونریزی در اثنای حل و فصل موضوعات مربوط به حال و آینده افغانستان.
  - ۲- داشتن سهم عادلانه در امور سیاسی و زندگی اقتصادی کشور.
  - ۳- تضمین عدم تعقیب کسی به علت فعالیت‌های سیاسی گذشته وی و عفو سراسری ملی به استثنای موارد خاص.
  - ۴- حفظ و توسعه عنعنات تاریخی، ملی و فرهنگی کشور.
- ما کدام اهداف عالی را در برابر خود قرار می‌دهیم؟

- دین مقدس اسلام دین افغانستان بوده و این امر در ماده دوم قانون اساسی جدید تسجیل خواهد شد.
- قدرت مردمی جهت ایجاد حکومت وحدت ملی با جلب نیروهای وسیع سیاسی تا سرحد دادن خصلت ائتلافی به این حکومت سعی خواهد کرد.

- دستیابی حتی‌الامکان و سریع حل و فصل سیاسی اوضاع اطراف جمهوری دموکراتیک افغانستان بر پایه قطع و تضمین عدم تکرار مداخلات از خارج. تمام این اقدامات به نوبه خود عودت قطعات محدود نظامی اتحاد شوروی را که بنا بر تقاضای حکومت افغانستان در این کشور قرار دارند، تسریع خواهد کرد...» و به همین ترتیب حرفهایش را ادامه داد و گفت:

«... ما نمی‌خواهیم سازمان‌های اسلامی، گروپ‌های مختلف میانه‌رو و سلطنت‌طلب و سران گروه‌های مسلح ضددولتی را که در خارج فعالیت می‌نمایند، از پروسه مصالحه ملی مستثنی سازیم...»

در زبان پشتوی ما مثل معروفیست که می‌گویند: زه پور غوارم ته نور غواری. یعنی من دین خود را می‌خواهم و تو دیگر طلب می‌کنی! مردم آزاده و متدین افغانستان قیام کرده بودند و قربانی می‌دادند تا آزادی و هویت از دست رفته خویش را باز یابند و استعمار و حکومتی را که توسط جنگ‌افزار و اردوی بیگانه بر مردم تحمیل شده بود، از میان بردارند. اما نجیب‌الله و یارانش پس از آن همه تجربه تلخ و خونین هشت ساله باز هم اصرار داشتند تا مردم سلاح بر زمین بگذارند و سر تا پای عساکر روسی را در شهرها و روستاهای افغانستان گلباران کنند. از تقاضا و توقع نجیب‌الله و حزب دموکراتیک خلق، این بیت در ذهن و فکر انسان تداعی میشود که:

همه آهوان صحرا سر خود نهاده بر کف
به امید آنکه روزی به شکار خواهد آمد

یعنی پس از آن همه رنج و بدبختی و کشتار و آوارگی و زورآزمایی که تا آن روز هشت بهار و خزان خونین را پشت سر نهاده بود، همه مردم باید از سنگرها و هجرت کده‌های خویش در داخل و خارج دست بالا می‌کردند و به عنوان تسلیم و استقبال از رژیم حکومت دست نشانده‌ای که علیه او و سیادت و اندیشه حامیانش قیام کرده بودند، دامن‌کشان راهی کابل می‌شدند و به صف و صنف گروهی می‌پیوستند از چنگ و دندان‌شان خون می‌چکید و از حرف حرف‌شان بوی خون به مشام می‌رسید.

در راه و رسم ملی و سنتی ما، قاتل به خانه مقتول می‌رفت و عده‌ای از بزرگان و موسفیدان را به شفاعت و پایمردی با خود همراه می‌ساخت و گوسفند و رسنی را پیش‌کش می‌کرد و در پای طرف خم می‌شد و به عنوان عذرخواهی می‌گفت: این سر و این گردن! لیکن هموطنان کمونیست ما هنوز نشه بر سر و می به ساغر داشتند و به اتکای مگ و سکاد و سپاه روسی همه چیز را از یاد برده بودند.

نجیب‌الله به خانه‌ای مردم را فرا می‌خواند که کلید درب ورودی‌اش را خود به دست نداشت و ۱۵۰ هزار عسکر وحشی و خونخوار متجاوز بیگانه با تانک و توپ در چهار سوی آن کشیک می‌دادند. وی در حالی از مصالحه ملی نام می‌برد که هنوز بر فلسفه‌ها و فرضیه‌ها و نیروهای اشغالگر ایمان و اتکا داشت و شوروی را با غرور و افتخار دوست با وفا و حامی مطمئن می‌نامید و شعار پوچ «برگشت‌ناپذیری انقلاب ثور» ورد زبانش بود و بر آن تاکید می‌ورزید و به این ترتیب اندک تغییری در اوضاع سیاسی و نظامی احساس نمی‌شد و علل و انگیزه‌ای که مردم را به قیام و قربانی وا داشته بود کماکان سرجایش قرار داشت. چیزی که در اسلام و انسانیت ارزش دارد و می‌تواند در رفع شر و تکوین خیر ممد گردد، «نیت» است. پیامبر بزرگوار اسلام (ص) می‌فرماید: نیت مومن بهتر است از عمل آن. و این حکم بدلیلی می‌باشد که اساس مشی و حرکت آدمی از همین جا مایه می‌گیرد و سمت و جهتش مشخص می‌گردد. نیت خیر آدمی را به جستجوی خیر می‌کشانند، و نیت سوء جز سیه‌کاری و سیه‌اندیشی چیزی در قبال ندارد. متأسفانه در صحرای ضمیر ایشان گل و گیاهی از خیر وجود نداشت و در سویدای قلب‌شان دین و دیانت و راستی نامحرم بود! گفته‌های آنان از دل بر نمی‌خاست و لاجرم بر دل‌ها چنگی نمی‌زد.

صلا و صدای نجیب انعکاس دسیسه تازه‌ای بود که از کرملن دیکته می‌شد و مردم با حرف و مضمون و محتوایش آشنایی داشتند و آن را باور نمی‌کردند. چیزی بر زبان می‌گفتند و عنوان می‌نمودند که قلب و اندیشه‌شان با آن هماهنگی نداشت. بعد از هشت سال تانک سالاری و سه دهه مبارزه علیه دین اینک از دین اسلام نام می‌بردند و رسمیت بخشیدنش را در قانون اساسی تعهد می‌سپردند. دینی که قرن‌ها در کشور ما رسمیت داشت و شناخت و ناشناسی‌اش از طرف ناباوران به دین، نه چیزی بر وی می‌افزود و نه می‌کاست!!

شورای انقلابی ج.د.ا نیز به نوبه خویش در زمینه، اعلامیه‌ای انتشار داد و بر چگونگی اهداف و طرز‌العمل و تشکیلات این طرح و نیرنگ جدید هدایاتی صادر فرمود که متن آن بدین شرح بود:

اعلامیه شورای انقلابی ج.د.ا
درباره مصالحه ملی در افغانستان

«بسم الله الرحمن الرحيم. انما المؤمنون اخوت فاصلحوا بين اخويكم. (به تحقیق مومنان با همدیگر برادرانند، صلح کنید بین برادران خود.)»

امروز در این لحظات تاریخی، ما به وجدان و احساس وطن‌دوستی شما اولاد باغیرت وطن، به شما برادران پشتون، تاجک، هزاره، ازبک، ترکمن، بلوچ، نورستانی، پشه‌ای و همه اقوام و قبایل ملیت‌های افغانستان و به تمام آنهایی که از جان و دل آروز دارند که مردم ما خوش‌بخت، وطن عزیز ما آباد شود، رو می‌آوریم. تاریخ وطن دوست داشتنی ما از مبارزات قهرمانانه فرزندان پرافتخار این مرز و بوم به خاطر زندگی آزاد، خوشبخت و صلح‌آمیز مشحون می‌باشد. اما مردم مسلمان، خداپرست و آزادی‌دوست ما، خیلی کم به چنین آرزو رسیده‌اند. مردم ما تشنه صلح‌اند.

در جریان هشت سال اخیر در وطن ما سیل اشک و خون جاریست. زنان پیرمردان و اطفال بی‌گناه به قتل می‌رسند. مساجد، مکاتب، خانه‌ها، باغ‌ها و مزارع مردم طعمه آتش می‌گردند. تمام این اعمال مخالف احکام قرآن عظیم‌الشان و شریعت‌غرای محمدی می‌باشد. خداوند(ج) در قرآن پاک مسلمانان را به صلح چنین هدایت می‌فرماید: و ان طائفتان من المومنین اقتتلوا فاصلحو بینهما. (اگر دو گروه از مسلمانان با هم در مقابله و جنگ باشند، شما در بین‌شان صلح کنید) با احترام و رعایت احکام دین مقدس اسلام به منظور:

- تامین امنیت مردم و صلح سراسری برای همه ملیت‌ها، اقوام و قبایل افغانستان.
  - قطع جنگ و برادرگشی، دسایس و توطئه‌های ضدانقلاب علیه مردم انقلابی افغانستان.
  - قطع کامل خونریزی در کشور.
  - خوش‌بختی مردم شریف، ترقی و آبادی وطن.
  - شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان این اعلامیه را درباره مصالحه سراسری ملی، تصویب می‌نماید.
- شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان با صراحت اعلام می‌دارد:
- ۱- از همین اکنون به ارگان‌های با صلاحیت مربوط جمهوری دموکراتیک افغانستان دستور داده می‌شود که:
    - از تاریخ ۲۵ جدی سال جاری عملیات محاروبی را متوقف سازند. استعمال هر نوع سلاح و گشودن آتش را قطع نمایند.
    - قوت‌ها را به محلات و ضلع‌الجیشی دایمی و پوسته‌ها برگردانند. به معیارها و مقررات شرایط زمان صلح برگردند.
    - در صورتی که دشمن خطر را متوجه اهالی صلح‌جو نسازد ضربات توپچی و هوایی را قطع نمایند.
    - قوای مسلح باید فعالیت‌های خود را در حدود محافظت سرحدات دولتی و نظامی تأمین امنیت قطارها و اجرای سایر وظایف صرفاً دفاعی و اقتصادی محدود سازند.
    - در صورتی که جانب مقابل جواب مثبت بدهد متارکه برای مدت شش ماه ادامه خواهد یافت. در صوت رعایت آتش‌بش از طرف هر دو جانب مهلت آن می‌تواند تمدید گردد. ما به جواب اقدامات صلح‌جویانه خود منتظر اقدامات آتی هستیم:

- قطع انداخت به وسیله هر نوع سلاح بالای شهرها، قریه‌ها و موسسات اقتصادی، قطعات نظامی و ترانسپورت زمینی و هوایی.

- قطع انتقال و جابه‌جا ساختن سلاح و مهمات در قلمرو افغانستان، قطع ماین گذاری‌ها، قطع اعمال تروریستی و خرابکارانه، قطع ورود غیرقانونی خبرنگاران خارجی در قلمرو افغانستان.

- پیشنهادات ما از نیت پاک ما منشاء می‌گیرد. ما برای تفاهم متقابل، برای مذاکرات، سازش‌ها و حتی گذشت‌ها آماده هستیم. ولی کس نباید صبر و حوصله ما را نشان ضعف ما تلقی کند.

۲- در شرایط متارکه عمده‌ترین ارگان‌های مصالحه عبارت‌اند از: کمیسیون‌های فوق‌العاده مصالحه ملی که در سطح قریه‌ها، علاقه‌داری‌ها، ولسوالی‌ها، ولایات و تمام کشور ایجاد می‌گردند. دست‌یابی به مصالحه و توافق از اهداف و وظایف این کمیسیون‌ها می‌باشد. عالی‌ترین ارگان مصالحه، کمیسیون عالی فوق‌العاده مصالحه ملی در افغانستان می‌باشد.

دولت به کمیسیون فوق‌العاده تمام صلاحیت‌های لازم را اعطا می‌کند. کمیسیون‌ها در مدت ضرورت برای حل مسایل بزرگ اصولی، جرگه‌های صلح را در سطوح مختلف دعوت می‌نمایند. طی فرمان خاص شورای انقلابی ایجاد کمیسیون‌های فوق‌العاده مصالحه ملی به شمول مسوولین شورای جبهه ملی پدر وطن، بزرگان، متنفذین، ملا امامان، و در بعضی موارد سرکردگان گروپ‌های مسلح مخالف به تصویب رسیده است.

به کمیسیون‌ها صلاحیت‌های خاص آتی تفویض می‌گردد:

طبق خواست کمیسیون‌ها، گروپ‌های صحی، ادویه، کارمندان فنی آبیاری و زراعت، همچنان کود کیمیاوی و تخم بذری برای کمک به دهقانان و زمین‌داران و نیز کالاهای مورد نیاز اولیه به طور مجانی شامل اموال امدادی اتحاد شوروی به محلات فرستاده خواهد شد. برای کمیسیون‌ها در ساحه‌شان صلاحیت حل مسایل زمین‌داری و سازماندهی اصلاحات ارضی و آب داده می‌شود.

کمیسیون‌ها می‌توانند برای بعضی کتگوری‌های زندانیان در صورت تضمین عدم تجدید فعالیت‌های ضد مردمی‌شان پیشنهاد اعلام عفو نمایند. کمیسیون‌ها صلاحیت تعیین قاضی‌های مردم را دارا می‌باشند. برای کمیسیون‌ها صلاحیت اعزام دواطلبانه برای خدمت در قوای مسلح به عوض جلب و احضار اجباری داده می‌شود.

کمیسیون‌ها صلاحیت اعلام جلب و جذب دواطلبانه به خدمت نظامی را جهت ستر و دفاع سرحدات با پاکستان و ایران و در هر یک از ۲۵ ولسوالی و علاقه‌داری سرحدی با پاکستان و ایران برای دو سال با تادیه معاش و ترخیص بعدی آنها، دارا می‌باشند. کمیسیون‌ها می‌توانند برای انصراف از جمع‌آوری مالیات زمین و جرایم مالیاتی و همچنان جریمه‌های قروض بانک انکشاف زراعتی الی ختم سال ۱۳۶۵ تصمیم اتخاذ نمایند. کمیسیون‌ها صلاحیت دارند تا دعاوی ناشی از قروض میان افراد جداگانه، مناقشات قومی، محلی گروپی را حل و فصل نموده کمک‌های دولت و سایر ارگان‌ها را تقاضا و اخذ نمایند. به اساس پیشنهاد کمیسیون‌ها، دولت موظف است تا معاش ماهانه ملا امامان و

قریه‌داران را پردازد. توسط ارگان‌های با صلاحیت شکایات کمیسیون‌ها را در مورد نقض توافقات از طرف ماموران دولتی استماع نموده و برای متخلفین جزای لازم را مدنظر گیرد.

۳- در صورت دستیابی به مصالحه ملی و اعلام قریه، علاقه‌داری، ولسوالی به مثابه زون صلح، از طرف شورای انقلابی و حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان به اهالی این زون‌ها امتیازات مشخص آتی دولتی داده می‌شود:

- حق ایجاد ارگان‌های محلی قدرت و اداره دولتی به طور دموکراتیک، تعیین علاقه‌دارها و ولسوال‌ها نظر به خواست اهالی، اعلام روزهای خاص جهت دیدار با اهالی دهات و شهرها، دعوت از سرکردگان گروپ‌های مسلح مخالف برای مذاکرات با تضمین امنیت و برگشت، عقد موافقت‌نامه با گروپ‌های مسلح مخالف که آماده برای مصالحه‌اند، در مورد تأمین امنیت پروژه‌ها و تاسیسات مشخص، توسط آنها و ایجاد قوت‌های منطوقی به وسیله آنها و من جمله اعطای اجازه انتقال و فروش اموال مورد ضرورت اولیه در محلات.

- اهالی ولسوالی‌ها، علاقه‌داری‌ها و قریه‌هایی که مبارزه فعال را با حاکمیت انقلابی قطع کرده باشند، می‌توانند به طور آزادانه در تمام ساحه جمهوری دموکراتیک افغانستان برای دیدار با خویشاوندان خود، اجرای مناسک دینی و یا برای دریافت حقایق راجع به اهداف و وظایف انقلاب ثور، رفت و آمد نمایند. کسانی که در زمینه آرزو داشته باشند، می‌توانند به کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، شورای وزیران و به تمام ارگان‌های حزبی، دولتی و اجتماعی مراجعه کنند. آنها در همه جا با استقبال گرم مواجه خواهند شد.

- در تمام مراکز و ولایات برای کسانی که رجوع می‌کنند نقاط توزیع اموال مورد نیاز اولیه، مراکز صحتی و مشوره‌های طبی افتتاح خواهد گردید.

۴- به نشان تلاش صداقت خود نسبت به صلح و توافق سرتاسری، شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان فرمان خاص آزادی محبوسینی را که صادقانه از اعمال خصمانه خود علیه مردم انقلابی دست برداشته‌اند، اعلام می‌دارد.

۵- شورای انقلابی رسماً تأکید می‌کند که تمام اتباع افغانستان که به حکم سرنوشت در صف مخالف دولت قرار گرفته، ولی وجیهه وطن‌پرستانه خود را درک و سلاح بر زمین گذاشته‌اند، از طرف وطن و مردم عفو خواهند شد. مردم آنها را می‌بخشند. آنها تفاهم، همدردی و حمایت تمام ارگان‌های قدرت دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان را حاصل خواهند کرد. ما آماده هستیم فریب خوردگان را عفو کنیم، آزرده‌گان را دلجویی نمائیم و با گرمی به آغوش کشیم. به تهی‌دستان کمک نمائیم و سرماخوردگان را گرمی بیخشیم. ما برای ملاقات برادرانه با تمام آنان در خانه مشترک‌مان یعنی افغانستان آزاد، آماده هستیم.

شورای انقلابی با صراحت اعلام می‌دارد: توانایی خردمندانه و بدون خودخواهی سیاسی، حاضر شدن برای گذشت در برابر یکدیگر مبین حسن نیت و آمادگی برای ایجاد دولت وحدت ملی می‌باشد. از مصالحه پشتیبانی می‌کنیم و به اراده و رضای خداوند متعال باور کامل داریم. آن روزها چندان دور نیست که ما اشک‌های شادی مهاجرین بازگشته به وطن، شهرها و کارخانجات احیا شده و باغ‌های سرسبز و خرم وطن زیبای خود را به بینیم.

شورای انقلابی به صراحت اعلام می‌دارد: دین مبین اسلام، دین افغانستان می‌باشد و این امر در ماده دوم قانون اساسی جدید کشور تصویب خواهد شد. حاکمیت مردمی جهت ایجاد حکومت وحدت ملی تا سرحد دادن خصلت ائتلافی به آن با جلب نیروهای وسیع سیاسی سعی خواهد ورزید.

- حاکمیت مردمی به ایجاد شرایط مساعد برای عودت قطعات محدود اتحاد شوروی به وطن‌شان در صورت قطع تضمین شده مداخلات در امور داخلی افغانستان و عدم تکرار آن در آینده مساعدت خواهد نمود. بگذار صلح در سرزمین باستانی افغانستان سایه افکند. بگذار برای همیشه صفر گلوله‌ها خاموش باشند. و من الله التوفیق»^۳

چه عجیب است گاهی آدمی در اثر وسوسه‌های خود خواهی و آز و حرص قدرت‌جویی به حدی منفی‌گرا و جنون‌زده می‌شود که عقل و ادراک و آگاهی‌اش از درک واقعیت‌ها و پذیرش و پذیرایی پدیده‌های عینی و ذهنی در محیط و ماحولش ناتوان می‌گردد و بدون آن که بداند خود صید غفلت و خود باوری شده و استعداد فکری و دماغی‌اش در قالب تقلید و تلقین غیر، قابلیت شناخت و ارزیابی‌اش را از دست داده است و باید به صلاح خود کوشد و راه توشه‌اش را عوض نماید، برعکس سعی می‌کند تا هرخطا و غلطی را ثواب انگارد و بر تصور و پندار و اندیشه نادرست و نابجایش اصرار ورزد. این گونه افراد پیوسته گمان می‌برند که جامعه و مردم را در بازی‌های سیاسی با حرافی و لفاظی به بازی می‌گیرند. در حالی که خود در این سودا بازی خورده‌اند و در دیگ هوس طمع خام پخته‌اند.

اغلب در جریان بودیم و دیدیم که چپ‌روان «مترقی شعار» و پیروان آئین «ماده پرستی» مخصوصاً در دهه‌های ۳۰، ۴۰، ۵۰ هجری شمسی به جای مبارزه با «کدخدا» و رویارویی با مظالم و بی‌عدالتی‌های سیاسی و اجتماعی، علیه خدا و خداپرستی قیام کردند و بر ضد اسلام و قرآن جنگیدند و به پیروان اسلام و شعائر و دستورات اسلامی و نیایش‌گران و نماز خوانان مسجد و مکه، سفیهانه «مرتجع» نامیدند، دین خدا را تریاک توده‌ها خطاب کردند و برای افسون و اغوای عده‌ای از جوانان خوش قلب و نورسته کشور از «دیالکتیک» و «جبر تاریخ» و «سوسیالیزم» و سایر فرضیه‌های موهوم مارکس و انگلز و لنین، استمداد و استناد جستند و روی همین ایده و عقیده و آرمان و پوچ‌گرایی، با استعمار سرخ هم‌نوایی فرمودند و پیشاپیش آن بر وطن و مردم و هستی و آزادی‌اش تاختند و از خون ده‌ها هزار هم‌میهن آزاده و بی‌دفاع و بی‌گناه خویش بر دست و پای بریژنیف و گوربه‌چوف و لشکریان متجاوز حنا بستند. و حتی با احساس و عواطف مردم بازی کردند، و بر ارزش‌ها و معیارهای دینی و ملی خط نفی و انکار کشیدند، روی انگیزه‌های «خودی»، غرور ملی، وطن دوستی و میهن‌گرایی پا نهادند و با یک «هورا» انترناسیونالست شدند!! انترناسیونالست‌هایی که بعداً هرکدام در مرداب‌گندیده «سکتریستی» و «فاشیستی» سقوط کردند و پیمان و شعار مکرر و چندین ساله را از یاد بردند. اما پس از هشت سال خرابی و خرابکاری و صف‌آرایی و زورآزمایی و تجارب عملی که فجایع و زیان‌های جبران‌ناپذیری در کشور ما بار آورد و بنای زندگی ملت افغانستان را از بنیاد زیر و رو نمود، اینک منادیان «پیش به جلو»، رو بر «قفا» کرده بودند و با مطرح نمودن «مصالحه ملی» و پیشکش کردن آیه‌های قرآن، مردم را به باور فرا

^۳ - رک: رساله اسناد تاریخی درباره مصالحه ملی

می خواندند. در حالی که در هر دو آیه مورد استناد و استشهاد شورای انقلاب حزب دموکراتیک خلق بازم بر «صلح» در منازعه بین «مومنان» توصیه می کند، نه بین «مومن» و «غیرمومن». و مومن هم در اسلام به کسی یا کسانی اطلاق می شود که در بدو امر به خدا، قرآن، پیامبر، ملائکه، روز رستاخیز و زندگی بعد از مرگ، ایمان داشته باشند. به آئین و احکام خدا عمل کنند و از شرک و الحاد و انکار دوری جویند. ولی جنگ در افغانستان بین ایمان و بی ایمانی بود، جنگ اقرار و انکار بود، جنگی بود که یک طرف آن آزادگان و آزادی خواهان خداپرست و میهن دوست قرار داشت، و در سوی دیگر کسانی بودند مخالف و متضاد با اسلام و دشمن تمام احکام و سنن و معارف اسلامی، و هواخواه و دلداره کمونیزم و مدافع فلسفه مارکستی و اسیر گرایش های ناباوری و نابکاری و بی اعتقادی و شیفته کرملن و طرفدار استعمار روسی و تشنه خون مسلمانان و پیروان قرآن و پرچمدار نفی هویت ملی، و پیرو خصلت ها و خصوصیات بی مفهوم و تقلیدی انترناسیونالستی و در یک قلم بریدن و گسیختن از «خود» و پیوستن به «غیر»!!

گیرم که از آن همه بدکشی و بدپنداری و بدگنشی و بی اعتقادی ایشان اغماض می شد و پاسخ در برابر این تزویر و اعلامیه و تقاضا مثبت می بود، در آن صورت چه کسی و کدام مرجعی می توانست آن را تضمین کند و بر صحت و صداقت و صمیمیتش اطمینان نماید؟ و آن هم در اوضاع و شرایطی که شمار تانک ها و عساکر روسی در افغانستان، چندین بار از تعداد اعضای حزب دموکراتیک خلق، بیشتر بود و گره جنگ و صلح در اختیار ایشان قرار داشت نه از ارادتمندان شان.

تاسیس به متنفذین مصالحه ملی در روستاها و شهرها، وعده های تطمیع و رشوه و امتیاز به متنفذین محلی و ملا امامان و اعضای کمیسیون نام نهاد و سایر موضوعات و مسایل که در اعلامیه گنجانیده شده بود، محتوا و ماهیت این غوغا را برملا می ساخت و به این حقیقت صحنه می گذاشت که «حزب دموکراتیک خلق» و «جبهه پدر وطن» با همه سازمان ها و نهادها و ترفندها، در سنگر سیاسی و تبلیغاتی و نظامی به سختی شکست خورده بودند و سعی می کردند تا از طرح «مصالحه ملی» و آتش بس، به حیث یک سنگر و سپر دیگر استفاده نمایند و بر عمر حکومت خود ماه و سالی بیافزایند.

منبع: تحولات سیاسی جهاد افغانستان

مؤلف: داکتر شیر احمد نصری حق شناس

کابل - افغانستان

سال: ۱۳۸۵